

[Bording.]

Men det forekommer mig, at de Radikales Interesse her er af en meget ny Dato; for i Fjor, da vi behandlede det Spørgsmaal og førte Ændringsforslagene her ned i Salen om Pantegældens Overførelse til løs Gæld og om Moratorium, da glimrede de Radikale under Afstemningen ved at unnlade at stemme. Og det vidner jo ikke om, at de Radikale, da der var Anledning til at gøre en Indsats i dette Spørgsmaal, havde saa megen Interesse for det, at de vilde være med til at gennemføre Forslaget. Det beklagede jeg i Fjor; men det hjalp jo ikke noget.

Men som sagt: Der er Paragraffer, vi tillægger meget stor Betydning, men som vi ikke har kunnet faa Tilslutning til i Udvalget og heller ikke fra Ministeren. Og da vi fra vor Side føler os bundet til det Tilsagn, vi har givet den højtærede Landbrugsminister om at unnlade at stille Ændringsforslag, kan vi naturligvis heller ikke stemme for Ændringsforslag, som er stillet fra anden Side. Det vilde jeg betragte som værende et Brud paa den Aftale, der er truffet, og jeg skal derfor anbefale mine Meningsfæller at unnlade at stemme.

Saa vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger til de forskellige Talere. Til det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen skal jeg kun sige et Par Ting. For det første udtalte det ærede Medlem, at vi vilde søge at gøre Statens Risiko saa stor som mulig. Det er ikke rigtigt. Det ærede Medlem ved jo meget vel, at vi i Udvalget har stillet et Ændringsforslag, gaaende ud paa, at Staten ved disse direkte Laan, som vi ønsker det skal foregaa efter, tog Halvdelen af Risikoen, og at der skulde skaffes betryggende Sikkerhed for den anden Halvdelen gennem Kautionsforpligtelser og lignende. Men saa kan man ikke staa op her paa Talerstolen og sige til Befolkningen, at vi har søgt at gøre Statens Risiko saa stor som mulig.

Jeg erkender fuldt ud, at man ikke kan hjælpe Landbruget ved at laane og laane ud til det; det har Gæld nok. Men hvis man gennem Udlaan som her antydet, med en Risiko bestaaende af Halvdelen, saaledes at man skal skaffe betryggende Sikkerhed for den anden Halvdelen, kan bidrage til at skære Landbrugets Prioritetsbyrde og anden Gældsbyrde ganske betydeligt ned, saa finder jeg ikke, at den Risiko er for stor for Staten at gaa ind i; og saa vilde det være af meget stor Betydning for Samfundet, hvis noget saadant kunde opnaas.

Angaaende det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersens Udtalelse om de Konserveratives Indsats gennem deres aktive Handelspolitik, skal jeg kun sige, at forleden, da Forslaget herom var til Afstemning, var der dog et Medlem, endda en Landmand, som ikke en Gang stemte for det Forslag. Og jeg ved jo ogsaa, at i Udvalget angaaende dette Forslag gik de Konserverative med til at henvise § 4 til Traktatkommissionen; og der er vist ingen, der tror, at der herved vil ske nogen nævneværdig Ændring i dette Forhold.

Jeg vil ogsaa gerne — fordi jeg nærer store Betænkeligheder ved, at man siger til Vælgerne, at her er Løsenet, her er Midlet mod Krisen gennem Forhandlinger med Udlandet om vore Handelsoverenskomster og vor Toldpolitik — herom sige, at vi er en svag Part i den Henseende. Jeg skal kun henvise til de Oplysninger, vi fik i det paagældende Udvalg, f. Eks. med Hensyn til Tyskland — for der er jo ingen Tvivl om, at naar en Landbo tænker paa de forskellige Forhold, der omtaltes af det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen, tænker han nærmest paa Lettelser for vor Udførsel til Tyskland. Og der er Forholdet det, at vor Udførsel til Tyskland udgør 20 pCt. af vor samlede Udførsel og altsaa er af en meget stor Betydning; hvorimod Danmarks Indførsel fra Tyskland af tyske Varer kun udgør 2 pCt. af Tysklands Udførsel. Der er opgivet 3 pCt., men Tredieparten heraf er Transithandel, saa der bliver altsaa kun 2 pCt. efter de Oplysninger, vi i Udvalget fik fra Ministeriet. Deraf kan enhver sige sig selv, at saa vil vi være en meget svag Part i en saadan Forhandling.

Til den højtærede Landbrugsminister, som atter betvivlede Rigtigheden af mine Udtalelser om, at det er Gældsbyrden, der gør det vanskeligt for Landbruget, vil jeg gerne sige, at den højtærede Minister kan jo ikke benægte, at Gældsbyrden er forøget, som den er. Jeg har ikke i Dag udtalt noget om, at Gældsbyrden er for stor, skønt det er min Opfattelse. Det, som jeg har opholdt mig ved, er den uhyre Stigning fra 1914 til nu. Hvis man vil overføre den paa Pristallet, er der ingen af vore Udgiftsposter, hvor vi har et saa højt Pristal som netop ved Gældsbyrden.

Og saa maa man samtidig erindre, at denne Gældsbyrde ingenlunde er fordelt ligeligt over hele Landbruget. Jeg tør fastholde, at der findes i Tusindvis af Landbrugere, som har haft deres Ejendomme før Krigen, som har formindsket deres Gæld